

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СКЛАДАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Тема 6: Звіт про рух грошових коштів та порядок його призначення

Мета заняття: засвоєння методики складання Звіту про рух грошових коштів, набуття практичних навичок зі складання Звіту про рух грошових коштів

Ключові поняття: звіт про рух грошових коштів, операційна діяльність, фінансова діяльність, інвестиційна діяльність, готівка, безготівковий розрахунок, грошові кошти, еквіваленти грошових коштів, грошові потоки

Питання, що розкривають зміст теми

1. Загальні положення та характеристика Звіту про рух грошових коштів.
2. Види діяльності, за якими складається звіт.
3. Визначення руху грошових коштів у результаті операційної діяльності.
4. Визначення даних про рух грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності.
5. Визначення даних про рух грошових коштів у результаті фінансової діяльності.

Завдання для практичних занять

Завдання 6.1. Необхідно визначити чисті надходження коштів. Підприємство реалізувало продукцію на суму 240000 грн. Виручка підприємства містить такі елементи:

- ПДВ – 40000 грн.;
- матеріальні витрати – 120000 грн.;
- оплата праці та страхування – 30000 грн.;
- амортизація – 15000 грн.;
- прибуток – 35000 грн.

З отриманої виручки підприємство сплатило ПДВ, вартість витрачених матеріалів, зарплату та страхові внески.

Завдання 6.2. На основі наведених нижче даних необхідно скласти Звіт про рух грошових коштів. Підприємство має залишок коштів на рахунку підприємства на 31.12.2020 року – 180,0 тис. грн., прибуток до оподаткування за 2020 рік – 950,0 тис. грн. Протягом 2021 року були здійснені такі операції (таблиця 6.1).

Таблиця 6.1 Господарські операції протягом 2021 р.

№ п/п	Зміст операції	Сума, тис. грн
1.	Придбані товари	2700
2.	Реалізовані товари (собівартість реалізованих товарів – 2400 грн.)	4200
3.	Надійшло від покупців	4000
4.	Перераховано постачальникам за придбані товари	1600
5.	Виплачена заробітна плата	1400
6.	Сплачені відсотки	180

7.	Нарахована амортизація основних засобів	50
8.	Оплачені витрати обігу (оренда, освітлення)	180
9.	Нарахований податок на прибуток	180
10.	Придбане та оплачене обладнання	870
11.	Отриманий короткостроковий кредит	420
12.	Сплачений податок на прибуток	150
13.	Виплачені дивіденди	178
14.	Списані товари внаслідок нестачі	50

Підприємство _____
(найменування)

Дата (рік, місяць, число) _____
за ЄДРПОУ _____

коди		

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за 20_____ р.

Форма № 3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000		
Повернення податків і зборів	3005		
у тому числі податку на додану вартість	3006		
Цільового фінансування	3010		
Інші надходження	3095		
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	()	()
Праці	3105	()	()
Відрахувань на соціальні заходи	3110	()	()
Зобов'язань з податків і зборів	3115	()	()
Інші витрачання	3190	()	()
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195		
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200		
необоротних активів	3205		
Надходження від отриманих: відсотків	3215		
дивідендів	3220		
Надходження від деривативів	3225		
Інші надходження	3250		
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	()	()
необоротних активів	3260	()	()
Виплати за деривативами	3270	()	()
Інші платежі	3290	()	()

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295		
Надходження від: Власного капіталу	3300		
Отримання позик	3305		
Інші надходження	3340		
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	()	()
Погашення позик	3350		
Сплату дивідендів	3355	()	()
Інші платежі	3390	()	()
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395		
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400		
Залишок коштів на початок року	3405		
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		
Залишок коштів на кінець року	3415		

Керівник _____
Головний бухгалтер _____

Завдання 6.3. На підставі інформація про рух грошових коштів підприємства за звітний рік, яка узагальнена у таблиці 6.2, потрібно скласти Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом).

Інформація про підприємство: ТОВ «Едельвейс», код ЄДРПОУ 24837524, код КОАТУУ – 7410136300, код КОПФГ – 240, код КВЕД 25.11 - виробництво будівельних металевих конструкцій і частин конструкцій. Адреса: м. Чернігів, проспект Миру, 35.

Таблиця 6.2 Інформація про рух грошових коштів

№ п/п	Зміст господарських операцій	Сума, грн
1	2	3
1.	На рахунок зарахований банківський кредит	85000,00
2.	Передплачено транспортній організації вартість послуг із доставки виробничого верстату	600,00
3.	Сплачено постачальнику за верстат та його монтаж	195350,00
4.	Перераховано на картковий рахунок кошти на відрядження працівникам	3540,00
5.	Зараховано виручку за товар відвантажений у грудні від:	
	а) ТОВ «Колос»;	98900,00
	б) ПАТ «Ромашка».	67000,00
6.	Сплачено з поточного рахунку ПП «Гранд» за запасні частини	3840,00
7.	Перераховано з рахунку в погашення заборгованості за отримані товари, послуги:	
	а) ТОВ «Електронік»;	15000,00
	б) ПАТ «Автосервіс»;	1900,00
	в) ПАТ «Базіс»;	29000,00
	г) ТОВ «Лагрос».	18000,00
8.	Отримане цільове програмне фінансування з бюджету	50000,00

1	2	3
9.	Перераховано на карткові рахунки заробітну плату	65250,00
10.	Перераховано до бюджету суму заборгованості з податку на доходи фізичних осіб	20955,00
11.	Перерахований єдиний соціальний внесок до органів фіскальної служби	14298,00
12.	Перераховано ТОВ «Меркурій» за отриманий товар	154000,00
13.	Перераховано до бюджету суму заборгованості з податку на додану вартість	1040,00
14.	Зарахована на рахунок виручка від реалізації необоротних активів, утримуваних для продажу	5670,00
15.	Зарахована на поточний рахунок попередня оплата за продукцію від:	
	а) ТОВ «Колос»;	17568,00
	б) ПБВ «Купол».	22962,00
16.	Отримано дохід від реалізації фінансових інвестицій	13400,00
17.	Перераховано єдиний соціальний внесок до органів фіскальної служби	6618,00
18.	Зарахована сума відшкодування податку на додану вартість	45000,00
19.	Перераховано на картковий рахунок кошти на господарські потреби підзвітним працівникам	940,00
20.	Надійшла виручка від реалізації готової продукції від:	
	а) ПП «Світанок»;	13800,00
	б) ТОВ «Чекан»;	11280,00
	в) ПАТ «Полісся»	15240,00
21.	Перераховано в погашення заборгованості за позиками	46840,00

Підприємство _____
(найменування)

Дата (рік, місяць, число) _____
за ЄДРПОУ _____

коди	

**Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за 20 _____ р.**

Форма № 3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:	3000		
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)			
Повернення податків і зборів	3005		
у тому числі податку на додану вартість	3006		
Цільового фінансування	3010		
Інші надходження	3095		
Витрачання на оплату:	3100	()	()
Товарів (робіт, послуг)			
Праці	3105	()	()
Відрахувань на соціальні заходи	3110	()	()
Зобов'язань з податків і зборів	3115	()	()
Інші витрачання	3190	()	()
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195		

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200		
необоротних активів	3205		
Надходження від отриманих: відсотків	3215		
дивідендів	3220		
Надходження від деривативів	3225		
Інші надходження	3250		
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	()	()
необоротних активів	3260	()	()
Виплати за деривативами	3270	()	()
Інші платежі	3290	()	()
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295		
Надходження від: Власного капіталу	3300		
Отримання позик	3305		
Інші надходження	3340		
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	()	()
Погашення позик	3350		
Сплату дивідендів	3355	()	()
Інші платежі	3390	()	()
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395		
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400		
Залишок коштів на початок року	3405		
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		
Залишок коштів на кінець року	3415		

Керівник _____
Головний бухгалтер _____

Питання для обговорення:

1. Мета складання Звіту про рух грошових коштів;
2. Періодичність складання Звіту про рух грошових коштів;
3. Що означає поняття «грошові потоки»?
4. Структура Звіту про рух грошових коштів;
5. Зміст статей Звіту про рух грошових коштів;
6. За яким методом складається Звіт про рух грошових коштів?
7. Чи є взаємозв'язок окремих показників Звіту про рух грошових коштів з іншими формами фінансової звітності?
8. Як подається надходження і вибуття грошових коштів від надзвичайних подій?
9. Як розрахувати чистий рух грошових коштів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності?
10. Розкриття інформації про рух грошових коштів у Примітках до фінансової звітності

Завдання для самостійної роботи

Завдання 6.4. Для наведених статей вкажіть їх розкриття у Звіті про рух грошових коштів (непрямий метод). Якщо стаття не розкривається, вкажіть «Не показується». Може бути більш ніж одна відповідь для декількох статей. Для статті, яка додається до чистого прибутку, вкажіть «Плюс», а для статей, які відраховуються із чистого прибутку, вкажіть «Мінус». Потоки від фінансової та інвестиційної діяльності покажіть в дужках.

Наприклад,: Мінус 4700 грн. або Інвестиція (31000). Якщо стаття є негрошовою операцією, яку слід розкривати окремо, вкажіть «Негрошова стаття».

- а) Зобов'язання за відстроченими податками зменшилися на 12500 грн.;
- б) Залишок за статтею «Інвестиція в компанію «Ліон» збільшився на 15 грн. внаслідок використання методу участі в капіталі;
- в) Випуск дивідендів акціями призвів до збільшення звичайних акцій на 50000 грн. і додатково сплаченого капіталу на 22000 грн.;
- г) Амортизація дисконту за облігаціями - 2100 грн.;
- д) Комп'ютер, первісною вартістю 125000 грн. і зносом 60000 грн. був проданий за 70000 грн.;
- е) Випущені 3000 звичайних акцій (номінальна вартість 10 грн.) з ринковою вартістю 18 грн. за акцію в обмін на машину (також вкажіть суму);
- є) Амортизація патентів - 4000 грн.;
- ж) Виплачено грошові дивіденди - 75 000 грн..

Дата (рік, місяць, число)

--	--	--

Підприємство _____ за ЄДРПОУ _____

(найменування)

Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом) за 20__ р.

Код за ДКУД				1801006	
Форма № 3-н					
Стаття	Код рядка	За звітний період		За аналогічний період попереднього року	
		надходження	видаток	надходження	видаток
1	2	3	4	5	6
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності					
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	3500				
Коригування на: амортизацію необоротних активів	3505		X		X
збільшення (зменшення) забезпечень	3510				
збиток (прибуток) від нереалізованих курсових різниць	3515				

збиток (прибуток) від неопераційної діяльності та інших негрошових операцій	3520				
Зменшення (збільшення) оборотних активів	3550				
Збільшення (зменшення) поточних зобов'язань	3560				
Грошові кошти від операційної діяльності	3570				
Сплачений податок на прибуток	3580	X		X	
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195				
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності					
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200		X		X
необоротних активів	3205		X		X
Надходження від отриманих: відсотків	3215		X		X
дивідендів	3220		X		X
Надходження від деривативів	3225		X		X
Інші надходження	3250		X		X
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	X		X	
необоротних активів	3260	X		X	
Виплати за деривативами	3270	X		X	
Інші платежі	3290	X		X	
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295				
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності					
Надходження від: Власного капіталу	3300		X		X
Отримання позик	3305		X		X
Інші надходження	3340		X		X
Витрачання на: Виплати власних акцій	3345	X		X	
Погашення позик	3350	X		X	
Сплату дивідендів	3355	X		X	
Інші платежі	3390	X		X	
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395				
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400				
Залишок коштів на початок року	3405		X		X
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410				
Залишок коштів на кінець року	3415				

Керівник _____
Головний бухгалтер _____

Тема 7: Зміст та призначення Звіту про власний капітал

Мета заняття: засвоєння методики складання Звіту про власний капітал, набуття практичних навичок зі складання Звіту про власний капітал.

Ключові поняття: власний капітал, акції, капітал, звіт про власний капітал, баланс, пасив

Питання, що розкривають зміст теми

1. Характеристика Звіту про власний капітал.
2. Складові власного капіталу, його джерела.
3. Характеристика статей звіту про власний капітал.

Завдання для практичних занять

Завдання 7.1. Необхідно скласти звіт про власний капітал за минулий рік на підставі наведених даних у таблиці 7.1.

Таблиця 7.1 Витяг із балансу

Пасив	На початок року	На кінець року
Статутний капітал	52000	52000
Додатковий капітал	2400	2436
Інший додатковий капітал	3720	3772
Резервний капітал	1200	1300
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	524	628
Неоплачений капітал	11000	-
Вилучений капітал	-	-
Всього	48844	60136

Протягом року відбулися наступні операції:

- нараховані дивіденди – 242000 грн.
- проведені відрахування до резервного капіталу на 100000 грн;
- здійснена до оцінка основних засобів на 52000 грн;
- виявлена помилка попереднього року в оцінці засобів на 84000 грн;
- реалізовано акцій на суму – 11036 грн.

	Дата (рік, місяць, число)	Код
Підприємство: _____	за ЄДРПОУ	
Територія: _____	за КОАТУУ	
Організаційно-правова форма господарювання: _____	за КФВ	
Орган державного управління: _____	за СПОДУ	
Галузь: _____	за ЗКГНГ	
Вид економічної діяльності: _____	за КВЕД	
Одиниця виміру: тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса: _____		

Звіт про власний капітал
за _____ 20__ р.

Форма № 4

Код за
ДКУД

1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000								
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005								
Виправлення помилок	4010								
Інші зміни	4090								
Скоригований залишок на початок року	4095								
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100								
Інший сукупний дохід за звітний період	4110								
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200								
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205								
Відрахування до резервного капіталу	4210								
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240								
Погашення заборгованості з капіталу	4245								
Вилучення капіталу:									
Викуп акцій (часток)	4260								
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265								
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270								
Вилучення частки в капіталі	4275								
Інші зміни в капіталі	4290								
Разом змін у капіталі	4295								
Залишок на кінець року	4300								

Керівник _____

Головний бухгалтер _____

Завдання 7.2. Необхідно відобразити операції у Звіті про власний капітал. Підприємством визначено результат звітного року – прибуток 100000 грн. Зборами засновників прийнято рішення про розподіл прибутку:

- виплата дивідендів – 10 % чистого прибутку;
- збільшення статутного капіталу – 7 % чистого прибутку;
- відрахування до резервного капіталу – 5 % чистого прибутку;

	Дата (рік, місяць, число)	
Підприємство: _____	за ЄДРПОУ	
Територія: _____	за КОАТУУ	
Організаційно-правова форма господарювання : _____	за КФВ	
Орган державного управління: _____	за СПОДУ	
Галузь: _____	за ЗКГНГ	
Вид економічної діяльності: _____	за КВЕД	
Одиниця виміру: тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса: _____		

Код		

Звіт про власний капітал
за _____ 20__ р.

Форма № 4

Код за
ДКУД

1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000								
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005								
Виправлення помилок	4010								
Інші зміни	4090								
Скоригований залишок на початок року	4095								
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100								
Інший сукупний дохід за звітний період	4110								
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200								
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205								

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Відрахування до резервного капіталу	4210								
Внески учасників: Внески до капіталу	4240								
Погашення заборгованості з капіталу	4245								
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260								
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265								
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270								
Вилучення частки в капіталі	4275								
Інші зміни в капіталі	4290								
Разом змін у капіталі	4295								
Залишок на кінець року	4300								

Керівник _____
Головний бухгалтер _____

Питання для обговорення:

1. Мета складання Звіту про власний капітал;
2. Чим виступає власний капітал для підприємства?
3. Статті власного капіталу та їх зміни;
4. Зміст статей Звіту про власний капітал;
5. Чи може в Балансі статутний капітал бути меншим, ніж зазначений в установчих документах
6. Методика складання Звіту про власний капітал;
7. За рахунок чого змінюється статутний капітал?
8. Сутність неоплаченого капіталу;
9. За рахунок яких статей здійснюється коригування залишку елементів власного капіталу на початок року?
10. Розкриття інформації про власний капітал у Примітках до фінансової звітності

Тема 8. Зміст та призначення Приміток до річної фінансової звітності

Мета заняття: засвоєння методики складання Приміток до фінансової звітності, набуття практичних навичок зі складання Звіту про фінансові

результати.

Ключові поняття: примітки до Річної фінансової звітності, необоротні активи, основні засоби, капітальні інвестиції, грошові кошти, доходи, витрати, забезпечення, резерви, біологічні активи, дебіторська заборгованість, податки, амортизація, фінансові результати, облікова політика

Питання, що розкривають зміст теми

1. Склад та вимоги до Приміток до річної фінансової звітності.
2. Зміст розділів Приміток до річної фінансової звітності за формою № 5.

Завдання для практичних занять

Завдання 8.1. Необхідно заповнити відповідний розділ Приміток до річного фінансового звіту. За звітний рік відбулися такі операції:

- 1) надійшли основні засоби на підприємство первісна вартість яких – 450,0 тис. грн., знос – 8,0 тис. грн.
- 2) нараховано амортизацію за рік – 39,0 тис. грн.;
- 3) здійснено дооцінку основних засобів – 54,0 тис. грн.;
- 4) реалізовано основні засоби (ціна реалізації – 80,0 тис. грн. (в т.ч. ПДВ), залишкова вартість – 54,5 тис. грн.;
- 5) ліквідовано основні засоби, залишкова вартість яких 24,0 тис. грн.;
- 6) залишок основних засобів на початок року – 1800,0 тис. грн., знос основних засобів – 197,4 тис. грн.

Завдання 8.2. Необхідно заповнити відповідний розділ Приміток до річного фінансового звіту. За звітний рік відбулися такі операції:

- 1) відображено реалізацію обладнання – 180,0 тис. грн.. (в т.ч. ПДВ), залишкова вартість – 97,0 тис. грн.;
- 2) отримано штрафні санкції за результатами невиконання договірних угод – 45,0 тис. грн.;
- 3) відображено витрати на утримання ЖКГ – 54,0 тис. грн.;
- 4) сплачено орендну плату орендодавцю – 24,0 тис. грн. (в т.ч. ПДВ);
- 5) отримано дивіденди на поточний рахунок – 37,0 тис. грн.;
- 6) реалізовано матеріали, які не використано у виробництві – 65,0 тис. грн. (в т. ч. ПДВ), собівартість реалізованих матеріалів – 29,0 тис. грн.;
- 7) безоплатно отримано активи – 31,0 тис. грн.;
- 8) здійснено уцінку необоротних активів – 15,0 тис. грн.

Питання для обговорення:

1. Дайте визначення Приміток до фінансової звітності?
2. Які вимоги ставляться окремими П(С)БО до Приміток?
3. Як можна підрозділити Примітки до річної фінансової звітності?
4. Розкрийте сутність першої групи Приміток?

5. Розкрийте сутність другої групи Приміток?
6. Розкрийте сутність третьої групи Приміток?
7. Поясніть взаємозв'язок між Примітками та Балансом?
8. Поясніть взаємозв'язок між Примітками і Звітом про фінансові результати?
9. Розкрийте методику складання кожного розділу Приміток.

Завдання для самостійної роботи

Завдання 8.3. Необхідно заповнити відповідний розділ Приміток до річного фінансового звіту. Залишок грошових коштів на початок періоду в касі – 0,1 тис. грн.; На поточному рахунку – 350,0 тис. грн. За звітний рік відбулися такі операції:

- 1) отримано грошові кошти на поточний рахунок від покупців за реалізовану продукцію – 1875,0 тис. грн.;
- 2) перераховано грошові кошти постачальникам за отримані товарно-матеріальні цінності – 1200,0 тис. грн.;
- 3) отримано грошові кошти для виплати заробітної плати – 300,0 тис. грн.;
- 4) виплачено заробітну плату – 285,0 тис. грн.;
- 5) отримано передоплату від покупця – 650,0 тис. грн.;
- 6) сплачено передоплату постачальникам – 215,0 тис. грн.;
- 7) передано до банку грошові кошти для зарахування їх на поточний рахунок.

Завдання 8.4. Необхідно заповнити відповідний розділ Приміток до річного фінансового звіту.

За звітний рік відбулися такі операції:

- 1) виявлена нестача виробничих запасів – 10,0 тис. грн.;
- 2) за результатами інвентаризації встановлена винна особа;
- 3) виставлено претензію постачальникам за неякісні товари – 25,0 тис. грн.

Тема 9. Складові додатку до приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами»

Мета заняття: засвоєння методики складання Звіту за сегментами, набуття практичних навичок зі складання Звіту за сегментами.

Ключові поняття: сегмент, господарський сегмент, звітний сегмент, географічний сегмент

Питання, що розкривають зміст теми

1. Зміст та призначення Додатку до Приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами» за формою № 6.
2. Порівняння показників звітності за сегментами з річною фінансовою.